

Seletuskiri

Muhu Vallavolikogu määruse „Vallavolikogu ja vallavalitsuse liikmete teenistustele saatmise kord“ muutmise eelnõule

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 17 lõike 4² ja § 44 lõige 4⁴ kohaselt võib volikogu liikme, vallavanema ja vallavalitsuse liikme saata teenistustele saatmise korda volikogu kehtestatud tingimustel ja korras. Samuti sätestab Muhu valla põhimäärus, et vallavanem võib ise minna ja saata valitsuse liikmeid teenistustele saatmise korda volikogu kehtestatud korra alusel (§ 35 lg 5).

Volikogu eelmise koosseisu viimasel istungil kehtestati määrusega nr 65 volikogu liikmete ja valitsuse liikmete teenistustele saatmise kord. Kehtiva korra kohaselt volikogu esimees ja vallavanem otsustavad ise enda lähetuse saatmise kui ka lähetusaruande kinnitamise üle.

Korruptsioonivastane seaduse (KVS) § 11 lõike 1 punkti 1 järgi on ametiisikul keelatud toimingute või otsuste tegemine, kui otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes. Kohaliku omavalitsuse mõlema organi (esinduskogu ja täitevorgani) juhi puhul on tegu ametiisikuga KVS-e mõttes. Teenistustele saatmise otsustamine ja lähetusaruande kinnitamine ei kuulu KVS § 11 lõikes 3 sätestatud toimingupiirangu kohaldamata jätmise aluste hulka. Muu hulgas ei ole toimingupiirang ebamõistlik avaliku huvi seisukohast. Seega laieneb neile teenistustele saatmise otsustamisel ja lähetusaruande kinnitamisel KVS-s ettenähtud toimingupiirang.

KVS § 11 lõike 2 järgi on sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ametiisikul keelatud anda oma alluvale ülesandeks teha toimingut või otsust tema asemel. Ametiisik peab sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolust viivitamata teavitama oma vahetut juhti või ametiisiku ametisse nimetamise õigusega isikut või organit, kes teeb toimingute või otsuste ise või annab selle ülesande teisele ametiisikule.

Volikogu esimehe ja vallavanema valimine kuulub volikogu ainupädevusse, seega on volikogu ametiisiku ametisse nimetamise õigusega organ. Vallavanema teenistustele saatmise otsustamine ja lähetusaruande kinnitamine vallavalitsuse poolt ei ole küll õigusvastane, sest KVS § 11 lõige 2 ei kohaldu, kuid see ei ole soovitatav. Nimelt tuleb püüda vältida seda, et alluvad peavad tegema ülemuse huve otseselt mõjutavaid otsuseid. Vallavalitsuse kollegiaalsus küll vähendab avaliku huvi rikkumise ohtu, kuid valitsuse liikme alluva positsiooni tõttu vallavanema suhtes ei välista seda. Õigusvastane ei ole ka lahendus, et vallavanema teenistustele saatmise otsustab ja selle aruande kinnitab volikogu. Kuid selline regulatsioon on kohmakas, mistõttu võiks vältida.

Õiguskantsler on soovitanud näha ette, et volikogu esimehe teenistustele saatmise ja lähetusaruande kinnitamise otsustab volikogu ning vallavanema teenistustele saatmise ja lähetusaruande kinnitamise otsustab volikogu esimees (vt eelnõu juurde lisatud õiguskantsleri seisukohta)

Eelnõu ja seletuskirja koostaja: vallasekretär Ave Toomsalu